

1. MĂSURILE PROPUSE PENTRU A PREVENI, REDUCE ȘI COMPENSA, CÂT DE COMPLET POSIBIL ORICE EFECT ADVERS ASUPRA MEDIULUI AL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL VEST 2021-2027

Stabilirea măsurilor de prevenire, reducere și compensare a efectelor semnificative asupra mediului rezultate în urma implementării planului este o prevedere a Hotărârii de Guvern 1076/2004 privind stabilirea reducerii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. Trebuie precizat faptul că gradul de detaliu al *Programului Operațional Regional Vest 2021-2027* și, respectiv, al evaluării strategice de mediu, nu permite identificarea detaliată a tuturor efectelor datorate implementării *Programului*.

Prevenirea și reducerea cât de complet posibil a efectelor adverse asupra mediului pot fi realizate prin considerarea evaluării de mediu în toate etapele de pregătire și implementare ale *Programului* și anume:

- Evaluarea strategică de mediu va fi luată în vedere la realizarea și implementarea planurilor de rang inferior ce vor intra sub incidența prevederilor *Programului*;
- Proiectele propuse a fi realizate, cu impact asupra mediului, vor trebui evaluate din punct de vedere al impactului asupra mediului, proces ce se va realiza în conformitate cu cerințele legislației naționale în vigoare. Astfel, vor putea fi identificate: efecte asupra mediului în aria proiectelor, cele mai bune tehnici și soluții disponibile pentru activitățile propuse, măsuri necesare prevenirii, reducerii și compensării efectelor negative asupra mediului generate de proiectele vizate, măsuri pentru monitorizarea efectelor asupra mediului ale implementării proiectelor;
- Concomitent cu evaluările de impact, se va realiza și evaluarea cumulativă. Impactul cumulativ poate fi rezultatul unei serii de situații asociat cu interacțiunea dintre proiecte de dezvoltare similare sau cu acumularea de diferite efecte într-o anumită zonă. Astfel, evaluarea de impact realizată la nivel de proiect nu este suficientă pentru identificarea gamei largi a efectelor cumulative asupra mediului generată atât de presiunile existente, cât și de noile proiecte propuse prin *Program*;
- Evaluările de impact pentru proiectele promovate de *Program* vor avea la baza date reale, sigure, obținute inclusiv prin măsurători efectuate direct în teren și obținute prin prelucrarea acestor date privind starea inițială a mediului în aria proiectului. Acest lucru va permite luarea celor mai bune decizii, inclusiv monitorizarea ulterioară a efectelor cauzate de implementarea proiectului.

Pentru implementarea unor tipuri de investiții din cadrul *Programului Operațional Regional Vest 2021-2027* se propune un set de măsuri cu caracter general:

➤ MG1 – Etapizarea lucrărilor de construcție a proiectelor din aceeași zonă de amplasament sau a celor amplasate în zone adiacente și corelarea măsurilor de prevenire, reducere, compensare (dacă este cazul) cu cele stabilite în urma evaluărilor pentru alte strategii, planuri și programe;

➤ MG2 – Luarea în considerație a tuturor aspectelor care privesc etapa de construcție în cadrul evaluărilor privind impactul asupra mediului pornind de la amplasarea organizării de șantier, construcția de drumuri tehnologice, asigurarea utilităților până la zonele în care urmează să se facă pregătirea terenului pentru construcții (defrișări dacă sunt absolut necesare pentru realizarea proiectului, excavări, terasamente), carierele și/sau balastierele pentru obținerea materiilor prime, etc.;

➤ MG3 -Evitarea amplasării proiectelor în interiorul sau imediata vecinătate a ariilor naturale protejate; în cazul în care acest fapt nu poate fi evitat, stabilirea măsurilor

corespunzătoare conform planurilor de management ale ariilor protejate sau prin aplicarea măsurilor de evitare, reducere, compensare a efectelor semnificative asupra mediului stabilite în cadrul procedurii de evaluare adecvată;

➤ MG4 -Realizarea unor planuri de management de mediu pentru proiecte astfel încât pe toata durata acestuia (etapa de proiectare, construcție și operare) să poată fi evaluate performanțele de mediu.

Măsurile specifice recomandate pentru prevenirea și reducerea unor efecte adverse asupra mediului în raport cu aspectele de mediu relevante sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 18 Măsurile specifice propuse pentru Programul Operațional Regional pentru Regiunea Vest 2021-2027

Nr. crt.	Aspect de mediu	Măsurile specifice recomandate pentru prevenirea și reducerea unor efecte adverse asupra mediului	
1.	Aer	MS1	Selectarea amplasamentelor astfel încât distanțele de transport să fie minime;
		MS2	Evitarea zonelor sensibile din punctul de vedere al calității aerului (zone urbane aglomerate, zone cu depășiri frecvente a indicatorilor de calitate a aerului) , atunci când se face localizarea proiectelor care implică emisii ridicate de poluanți atmosferici, în timpul construcției sau în etapa de funcționare;
		MS3	Adaptarea soluțiilor de proiectare cu considerarea aspectelor privind schimbările climatice;
2.	Apa	MS4	Evitarea implementării proiectelor care pot duce la alterarea stării chimice a corpurilor de apă și a potențialului/stării ecologice a acestora, în faza de construire sau etapa de funcționare;
		MS5	Alegerea amplasamentelor viitoarelor proiecte în afara zonelor expuse la inundații iar dacă acest fapt nu poate fi evitat, în proiect se vor include măsurilor de necesare de protecție împotriva inundațiilor;
		MS6	Luarea în calcul a tuturor folosințelor de apă din aval de zona de implementare a unui proiect existent, în curs de realizare sau incluse în unele planuri sau programe (ex. surse de apă potabilă, surse de apă industrială, irigații);
3.	Sol	MS7	Identificarea celor mai bune soluții pentru limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (pe durata construcției);
		MS8	Refacerea amplasamentelor afectate de lucrări și organizări de șantier imediat după finalizarea lucrărilor de construcție;

Nr. crt.	Aspect de mediu	Măsuri specifice recomandate pentru prevenirea și reducerea unor efecte adverse asupra mediului	
		MS9	Analiza oportunității de schimbare a categoriilor de folosință a terenurilor pentru implementarea unor proiecte astfel încât să nu fie afectate activitățile desfășurate în zonă;
4.	Biodiversitate	MS10	Efectuarea lucrărilor de construcție în afara sezonului de reproducere a speciilor și habitatelor protejate identificate în zona lucrărilor;
		MS11	Crearea de oportunități pentru migrare și asigurare de coridoare biologice/pasaje pentru deplasarea faunei;
		MS12	Execuția manuală a lucrărilor în zonele sau în perioadele în care speciile de faună prezintă vulnerabilitate;
5.	Populația și sănătatea umană	MS13	Diminuarea surselor de poluare în zonele rezidențiale din vecinătatea viitoarelor obiective care ar genera un potențial disconfort asupra populației și implementarea unor programe de monitorizare a calității aerului, calității apei și zgomotului în cadrul proiectelor care pot provoca disconfort și risc pentru populație, atât în timpul construcției cât și pe durata operării;
		MS14	Reducerea riscurilor pentru sănătatea lucrătorilor prin măsuri tehnice (utilizarea unor utilaje/echipamente noi, eficiente și fiabile) și măsuri organizatorice ;
6.	Mediul economic și social	MS15	Evitarea interferențelor cu diverse infrastructuri prin coordonarea proiectelor din aceeași zonă de amplasament;
		MS16	Elaborarea și punerea în aplicare a unor planuri de management al traficului în cazul lucrărilor pentru infrastructuri, pe toată durata lucrărilor de construcție;
7.	Patrimoniul cultural și peisaj	MS17	Realizarea investițiilor în infrastructura de turism și patrimoniu cultural prin lucrări cu impact minim asupra mediului și populației;
		MS18	Alegerea amplasamentelor pentru proiecte astfel încât impactul asupra zonelor cu vizibilitate deosebită dinspre zonele recreaționale, turistice, rezidențiale să fie minim.

Monitorizarea este singura metodă prin care se poate estima cu corectitudine impactul generat în diferitele faze ale unui proiect. De asemenea, doar o monitorizare corectă poate verifica dacă măsurile de reducere a impactului sunt corect implementate și dacă aceste măsuri sunt eficiente sau dacă se impun alte măsuri de reducere, făcând posibilă adaptarea lor la condițiile actualizate din teren, spre creșterea eficienței acestora.

Măsuri de reducere suplimentare vor fi stabilite în funcție de condițiile specifice amplasamentelor, în baza analizei activităților de construcție planificate și a proximității acestora față de receptori/ arii naturale protejate și vor fi incluse în documentele aferente procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului.

Se vor respecta condițiile impuse în Acordurile de Mediu emise pentru fiecare proiect în parte, precum și cele prevăzute în avizele emise de custozii ariilor naturale protejate intersectate de proiectele propuse.

2. MĂSURI AVUTE ÎN VEDERE PENTRU MONITORIZAREA EFECTELOR SEMNIFICATIVE ALE IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL 2021-2027

Obiective și mijloace de monitorizare

Monitorizarea implementării POR Vest 2021-2027 din punct de vedere al protecției mediului are două obiective majore:

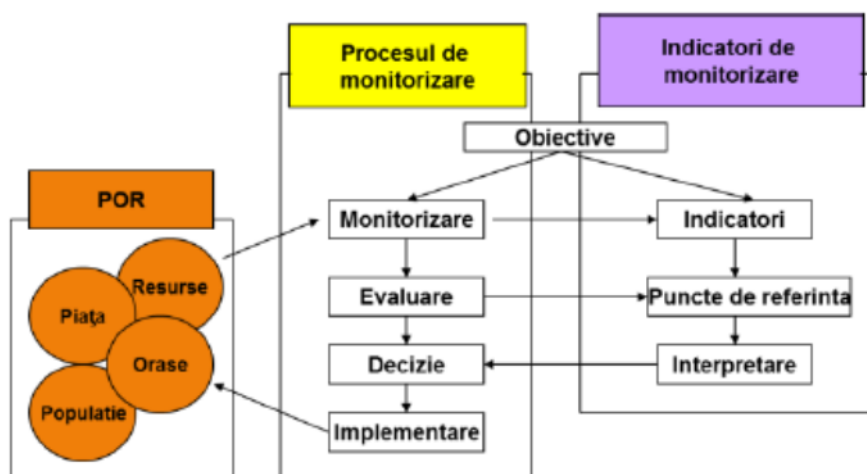
1. Evitarea oricăror efecte negative asupra mediului;
2. Estimarea efectelor (efectele pozitive propuse sunt atinse, iar cele negative eliminate/diminuate) .

Prin urmare, măsurile de monitorizare au scopul de a:

- a) valida concluziile evaluării realizate în cadrul Raportului de Mediu.
- b) verifica dacă au fost propuse și luate măsurile corespunzătoare pentru compensarea efectelor negative și optimizarea efectelor pozitive.
- c) identifica și propune dacă sunt necesare modificări ale POR în vederea reducerii impactului asupra mediului sau creșterii beneficiilor pentru mediu.

În mod uzual se folosesc două metode generale de monitorizare:

- i. Monitorizarea prin studii calitative și/sau cantitative specializate;
- ii. Monitorizarea prin indicatori.

Figura 1 Reprezentare schematic a rolului monitorizării de mediu, în implementarea POR Vest 2021-2027

Studiile specializate sunt metode adecvate de monitorizare, în situații complexe, mai ales când se cunosc prea puține lucruri pentru a putea formula indicatori.

De obicei, studiile de acest fel depășesc limita unei simple monitorizări, urmărind, de asemenea, evaluarea acțiunilor realizate, interpretarea acestora, discuții asupra deciziilor, analize etc.

Totuși, cele mai uzuale și convenabile instrumente de monitorizare sunt indicatorii.

POR Vest are unele obiective direct legate de protejarea mediului și dezvoltarea durabilă și de aceea sistemul de monitorizare de mediu trebuie să fie complet integrat sistemului general de monitorizare al programului.

Pe de altă parte ar trebui ca monitorizarea să fie orientată în special către componentele de mediu posibil a fi afectate negativ.

Cel mai însemnat aspect în acest context este faptul că monitorizarea nu se face doar ca să fie făcută, ci ca să folosească drept instrument de management, de corectare a cursului unei acțiuni și prin folosirea informațiilor ca bază de luare a deciziei, după cum se poate vedea în figura de mai jos.

Organizarea unui sistem de monitorizare

În conformitate cu Directiva privind Evaluarea Strategica de Mediu, art. 10, efectele semnificative asupra mediului generate de implementarea planurilor și programelor trebuie să fie monitorizate pentru a se identifica într-un stadiu incipient efectele adverse neprevăzute și pentru a face posibilă întreprinderea unor acțiuni corespunzătoare de remediere.

În conformitate cu prevederile art. 18 din HG 1076/2004, elaboratorii atestați ai raportului de mediu, împreună cu experții angajați, după caz, analizează efectele semnificative asupra mediului ale alternativelor propuse de titularul programului și stabilesc măsurile de prevenire, reducere, compensare și monitorizare a efectelor semnificative ale impactului asupra mediului pentru fiecare alternativă a planului sau programului, făcând recomandări în acest sens.

Eficiență și eficacitate

Sistemul de monitorizare trebuie să-și atingă scopul într-un mod eficient și eficace, de ex. trebuie să producă rezultate semnificative cu resurse financiare și timp scăzute, sau, mai exact, adecvate. Metodele prin care se pot realiza aceste cerințe se referă la:

- selectarea doar a indicatorilor pentru aspectele importante;
- selectarea doar a indicatorilor relevanți;
- selectarea unor indicatori pentru care există informații disponibile, sau care pot oricum să fie stabiliți.

În general, la stabilirea indicatorilor este nevoie de o abordare pragmatică. De exemplu, în unele situații, pentru anumiți indicatori, pot fi folosite estimările experților în locul măsurătorilor care sunt prea complicate și/sau imprecise. De asemenea, acolo unde impactul este dificil de măsurat, pot fi identificați indicatori substituiți.

Stabilirea nivelului de monitorizare

Se pune întrebarea la ce nivel trebuie să fie calculat un anumit indicator, și anume:

- la nivelul unui proiect individual;
- la nivel regional sau sectorial.

Se pune deseori problema determinării relației cauzale dintre intervențiile programului și schimbările survenite la un nivelul unui bazin hidrografic, oraș, unei regiuni, etc. Este important să se cunoască modificările la nivel de sector sau nivel de resursă de mediu, ca bază de decizie și să se estimeze impactul cumulativ al proiectelor individuale.

Frecvența monitorizării

Frecvența de monitorizare necesară depinde de problema ce trebuie rezolvată; în timp ce în anumite situații instituirea unei singure măsurători poate fi suficientă, în alte cazuri, în special în procesele dinamice, este necesară o monitorizare regulată și de durată.

Propunerea unui set de indicatori de monitorizare a posibilului impact asupra mediului al POR

În elaborarea propunerii privind sistemul de monitorizare POR Vest 2021-2027, informațiile au fost corelate cu rezultatele din raportul de evaluare ex-ante, referitoare la acest subiect, precum și cu rezultatul evaluării priorităților de investiții în raport cu obiectivele relevante de mediu. Indicatorii de monitorizare vor fi folosiți pentru a se monitoriza efectele asupra mediului, în funcție de caracteristicile proiectelor selectate pentru finanțare. Criteriile de mediu folosite în cadrul evaluării și selecției proiectelor vor fi folosite în continuare pentru monitorizarea acestora. Estimarea efectelor generale asupra principalilor factori de mediu va fi posibilă în urma monitorizării efectelor fiecărui proiect în parte și în urma elaborării unei sinteze a rezultatelor monitorizării.

Pentru proiectele care au urmat procedura de Evaluare a Impactului de Mediu – EIA sau Evaluarea adecvată (EA) - pentru care beneficiarii au responsabilitatea să monitorizeze intensitatea efectelor generate de proiect asupra componentelor de mediu afectate - datele privind indicatorii de monitorizare trebuie să fie furnizate de către sistemele de monitorizare stabilite prin evaluare.

Tabel 19 Tabelul Indicatori de mediu propuși

Nr crt	Obiective de mediu relevante ptr POR Vest 2021-2027	Obiectiv specific	Indicatori de monitorizare	Evaluarea indeplinirii indicatorului	Frecvență	Responsabil
AER						
1	OM.1 Îmbunătățirea calității aerului prin îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării	P3 OS b(vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Spatii verzi nou create si spatii verzi reabilitate	1. suprafata infrastructurii verzi care a beneficiat de sprijin in zonele urbane . Conform indicatorilor din POR VEST 2021-2027 2. Populatia care are acces la infrastructura verde nou create sau modernizate in zonele urbane	Anual	ADR Vest, titularii de proiecte
2	OM.2 Îmbunătățirea calității aerului prin solutii de decongestionare a traficului în mediul urban (centuri ocolitoare, pasaje, modernizare strazi, pasaje pietonale, etc);	P4 OS b(viii): Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie netă fără emisii de carbon,	Indicatorii de calitatea aerului în mediul urban în conformitate cu prevederile Legii nr 104/2011	0 depășiri ale valorilor limită conform Legii nr 104/2011(sursa Rapoarte judetene privind starea mediului)	Anual	ADR Vest, titularii de proiecte

		P5 OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	In etapa obtinerii acordului de mediu pentru proiecte se vor face estimări privind emisiile CO2/eq/an asociate drumurilor reabilite/ construite	Ghidul Băncii Europene de Investiții cu privire la metodologiile de calcul al amprentei e carbon pentru proiectele de investiții	La obtinerea actului de reglementare a proiectelor inaintate spre finanțare	ADR Vest, titularii de proiecte
APĂ						
3	OM.3 Îmbunătățirea calității apelor prin modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigura conectivitatea directă sau cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres;	P5 OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei	0 amplasamente în zone inundabile 0 amplasamente în zonele de protecție a surselor de captare a apei	Anual	ADR Vest, titularii de proiecte

4	OM.4 Menținerea stării ecologice a apelor curgătoare (Directiva Cadru Apă	P1 OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;	Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei	0 amplasamente în zone inundabile 0 amplasamente în zonele de protecție a surselor de captare a apei	La obținerea actului de reglementare a proiectelor înaintate spre finanțare	ADR Vest, titularii de proiecte
		P1 OS a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;	Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei	0 amplasamente în zone inundabile 0 amplasamente în zonele de protecție a surselor de captare a apei	Anual	ADR Vest, titularii de proiecte
SOL						
5	OM.5 Menținerea stării ecologice ale solului prin conversia funcțională a terenurilor virane degradate/neutilizate/abandonate	P1 OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;	Suprafața terenurilor cu destinație agricolă afectată de amplasamentele viitoarelor infrastructuri CDI ,	Minimizarea suprafețelor cu edstinație agricolă utilizate pentru realizarea infrastructurilor CDI	Anual	ADR Vest

		P1 OS a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;	Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei	0 amplasamente în zonele de protecție a surselor de captare a apei	Anual	ADR Vest
		P3 OS b(vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Spatii verzi nou create si spatii verzi reabilitate	1. suprafata infrastructurii verzi care a beneficiat de sprijin in zonele urbane . Conform indicatorilor din POR VEST 2021-2027 2. Populatia care are acces la infrastructura verde nou create sau modernizate in zonele urbane	Anual	ADR Vest, titularii de proiecte
		P7 OS e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului	străzi de categoria a IV-a de folosință locală care asigura accesul la locuințe, / parcări rezidențiale, / piste pentru biciclete, /	Km reabilitati	Anual	ADR Vest, titularii de proiecte

		natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	trotuare/, alei pietonale			
Schimbări Climatice						
	OM.6 Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din diferite domenii de activitate pentru atingerea țintelor impuse de UE	P3 OS b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;	Locuinte cu performanțe energetice îmbunătățite Clădiri publice cu performanțe energetice îmbunătățite	Conform valorii indicatorilor din POR VEST 2021-2027 Conform valorii indicatorilor de program . Tinta pentru 2029	Annual	ADR VEST Titularii de proiecte
		P4 OS b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.	Indicatorii de calitate aerului în mediul urban în conformitate cu prevederile Legii nr 104/2011	0 depășiri ale valorilor limită conform Legii nr 104/2011(sursa Rapoarte județene privind starea mediului)	Anual	ADR VEST Titularii de proiecte

		P5 OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	In etapa obtinerii acordului de mediu pentru proiecte se vor face estimări privind emisiile CO2/eq/an asociate drumurilor reabilite/ construite	Ghidul Băncii Europene de Investiții cu privire la metodologiile de calcul al amprentei e carbon pentru proiectele de investiții	La obtinerea actului de reglementare a proiectelor inaintate spre finanțare	ADR Vest, titularii de proiecte
BIODIVERSITATE						
7	OM.7 Conservarea habitatelor și speciilor de floră și faună de importanță comunitară;	Prioritățile 1-7	Suprafețe de habitate prioritare Natura 2000 afectate in interiorul siturilor de interes comunitar Suprafețe de habitate Natura 2000 afectate in interiorul siturilor de interes comunitar	0 hectare Valori ne semnificative la nivelul siturilor, respective la nivelul rețelei Natura 2000	Anual	ADR Vest și titularii de proiect

			Suprafețele habitatelor Speciilor de interes comunitar afectate în interiorul siturilor de interes comunitar Mortalitatea Speciilor din fauna de interes comunitar din interiorul siturilor Natura 2000 sau în proximitatea apărută în urma implementării și funcționării viitoarelor proiecte Starea corpurilor de apă	Valori ne semnificative la nivelul siturilor, respective la nivelul rețelei Natura 2000 Mortalitate -0 indivizi Menținerea stării de calitate conform Planului de Management al	

				Bazinului hidrografic afferent perioadei 2022-2029		
8	OM.8 Menținerea rețelei naționale de arii naturale protejate	P3 OS b(vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Spatii verzi nou create si spatii verzi reabilitate	1. suprafata infrastructurii verzi care a beneficiat de sprijin in zonele urbane . Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Annual	ADR Vest, titularii de proiecte
		P5 OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Asigurarea conectivității pentru toate speciile mobile (pasaje , tunele casete betonate)	Pe toata lungimea sectoarelor de drum suprapuse cu distributia speciilor	Annual	ADR Vest, titularii de proiecte
PEISAJ						
9	OM.9 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului	P7 OS e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului,	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Annual	ADR Vest, titularii de proiecte

		precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane				
ASPECTE CULTURALE						
10	OM.10 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor culturale;	P6 OS d (vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială	Numarul situurilor culturale care beneficiază de sprijin	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Annual	ADR Vest, titularii de proiecte
CONSERVAREA RESURSELOR NATURALE						
11	OM.11 Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile;	P1 -OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;	IMM-uri care introduce inovații în materie de produse si procese	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027		ADR Vest, titularii de proiecte
GESTIUNEA DESEURILOR						
12	OM.12 Reducerea cantităților de deșeuri generate și creșterea gradului de reciclare/valorificare pentru toate tipurile de deșeuri;	Prioritățile 1-7	În toate etapele proiectelor se va menține evidența gestiunii deșeurilor conform Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor	Titularii de proiecte vor respecta prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată,cu modificările și completările ulterioare, care	Anual	ADR VEST

				a asigurat transpunerea Directivei 2008/98/CE, prin actiuni		
POPULAȚIA ȘI SĂNĂTATEA UMANA						
13	OM.13 Diminuarea emisiilor de poluanți din mediul înconjurător, ce ar putea determina îmbunătățirea stării de sănătate a populației și implicit creșterea calității vieții;	P3 OS b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Locuințe cu performanțe energetice îmbunătățite	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	ADR VEST
		P3 OS b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Populatia care are acces la infrastructura verde nou create sau modernizata	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	ADR VEST
		P 4 OS b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transport public	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	ADR VEST
		P5 OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei	Utilizatori de drumuri modernizate	Conform valorii indicatorilor de	Anual	ADR VEST

		mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere		POR VEST 2021-2027		
		P6 OS d (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.	Utilizatori de infrastructura Educationala modernizate	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	ADR VEST
		P7 OS e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului	Utilizatori de obiective a patrimoniului cultural si natural modernizate	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	ADR VEST

		natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane				
TRANSPORTURI						
	OM.14 Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile;	P4 OS b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transport public	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	ADR VEST
		P5 OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Utilizatori de drumuri modernizate	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	ADR VEST
EFICIENȚA ENERGETICĂ						
15	OM15 OM.15 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	P3 OS b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;	Locuințe cu performanțe energetice îmbunătățite	Conform valorii indicatorilor de POR VEST 2021-2027	Anual	Locuințe cu performanțe energetice îmbunătățite

Investițiile ce vor fi sprijinite în cadrul POR Vest 2021-2027 referitoare la creșterea eficienței energetice, a infrastructurilor publice și a clădirilor rezidențiale din Regiunea Vest (în cadrul Prioritatilor 1,2 3, 4,5, și 6), prin potențialul semnificativ de eficientizare energetică al clădirilor existente, în special a celor de tip bloc, este semnificativ și vor contribui în mare măsură la îndeplinirea țintei României privind economiile de energie până în anul 2030 în concordanță cu Comisia Europeană care a adoptat o serie de propuneri menite să adapteze **politicile UE în domeniul climei, energiei, transporturilor și fiscalității, pentru a reduce cu cel puțin 55 % până în 2030 emisiile nete de gaze cu efect de seră**, față de nivelurile din 1990. Această reducere a emisiilor în cursul următorului deceniu este esențială pentru ca Europa să devină primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050 și pentru concretizarea Pactului verde european. Măsurile de eficiență energetică contribuie la reducerea consumului de căldură și conduce la crearea de locuri de muncă din activități directe și indirecte. Reducerea consumului de energie are un rol important și în promovarea siguranței aprovizionării cu energie, în dezvoltarea tehnologiei și în crearea de oportunități pentru ocuparea forței de muncă și de dezvoltare regională. Prin urmare măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice poate să reprezinte unul dintre mijloacele care ar putea contribui la creșterea economică sustenabilă, deoarece este o modalitate de a stimula direct și imediat industria de construcții și de mentenanță și crearea de locuri de muncă, dar și protecția mediului înconjurător.

Pe de altă parte, în cadrul Uniunii Europene, cel de-al șaselea Program de acțiune privind mediul are drept obiectiv atingere **Schimbările climatice sunt cea mai mare provocare a vremurilor noastre, dar și o oportunitate de a construi un nou model economic. Pactul verde european a creionat un model de urmat pentru această schimbare transformatoare.** În acest fel vor fi create noi oportunități pentru inovare, investiții și locuri de muncă oferind oportunități tuturor, sprijinind cetățenii vulnerabili prin combaterea inegalităților și a sărăciei energetice și consolidând competitivitatea întreprinderilor europene.

Tranziția către o mobilitate mai verde ne va oferi acces la un sistem de transporturi curat, accesibil și la prețuri abordabile chiar și în zonele cele mai îndepărtate. Comisia promovează, de asemenea, dezvoltarea pieței pentru autovehiculele cu emisii zero și cu emisii scăzute. În special, Comisia urmărește să se asigure că cetățenii dispun de infrastructura necesară pentru încărcarea acestor vehicule, atât pentru călătorii scurte, cât și lungi.

În plus, din 2026 transporturile rutiere vor face obiectul comercializării certificatelor de emisii, ceea ce înseamnă că va exista un preț pentru poluare, se va stimula utilizarea combustibililor mai puțin poluanți și se vor face investiții în tehnologiile curate.

Măsurile propuse prin POR Vest 2021-2027 vor fi axate în principal pe crearea unui transport public mai eficient și mai rapid, cu un consum de energie scăzut, construcția unei infrastructuri dedicate rețelelor de transport public și introducerea de vehicule prietenoase mediului în transportul public. Combinarea acestor tipuri de măsuri cu cele dedicate traficului nemotorizat (pieton și ciclist) va asigura împărțirea echilibrată dorită între modurile de transport (cu o reducere a transportului auto individual) și va reduce impactul asupra mediului.

Acțiunile propuse prin POR Vest 2021-2027 Prioritatea 5 O regiune accesibilă urmăresc continuarea direcției de modernizare și extindere a rețelei de drumuri județene care asigura conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TNT realizată și prin POR 2014-2020, atât de importante pentru siguranța rutieră (deși preiau mai puțin de un sfert din

traficul total, pe aceste drumuri se înregistrează peste o treime din totalul accidentelor, iar victimele bicicliști sunt în proporție de peste 80% în mediul rural), dar și pentru îmbunătățirea calității aerului în interiorul localităților.

Dezvoltarea durabilă a turismului Prioritatea 7 O regiune atractiva , este în deplină concordanță cu prevederile din strategiile de protecție a mediului, întrucât implementarea acestei priorități va contribui la creșterea calității vieții, la protecția și conservarea mediului înconjurător. Ca și activitate, turismul durabil atata in zonele urbane cat si in alte zone decat cele urbane, reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale (inclusiv lemn), furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural, dar și cu o mai bună protejare a mediului înconjurător.

Nu în ultimul rând, investițiile în infrastructurile sanitare propuse de axa prioritară 8, cum ar fi rețele de spitale regionale, echiparea rețelei de spitale județene, dezvoltarea sistemului de îngrijire primară și crearea centrelor comunitare de intervenție integrată vor contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației